

## Πρόβατα σε ταξίδια μακράς διάρκειας

### Στάσεις και διαλείμματα για παροχή νερού και τροφής

#### Σχεδιασμός και προετοιμασία ταξιδιού

1. Προγραμματίστε μαζί τους χρόνους ανάπαυσης για τα ζώα και τους οδηγούς, όποτε αυτό είναι δυνατόν, για να **ελαχιστοποιήσετε το χρόνο αναμονής**
2. Τα πρόβατα χρειάζονται **μεγαλύτερες περιόδους ανάπαυσης**, όταν μεταφέρονται σε μακρινές αποστάσεις ή όταν είναι πιο ευάλωτα
3. **Ο χρόνος και η ποιότητα της ανάπαυσης των προβάτων** σε πολλαπλά, διαδοχικά ταξίδια, πρέπει να εξετάζονται προσεκτικά

#### Έχετε υπόψη, όταν σχεδιάζετε ένα ταξίδι:

- Τα προγνωστικά για τις καιρικές συνθήκες και την κατά προσέγγιση ανάγκη για νερό (ζέστη, κρύο (παγωμένα δοχεία))
- Το είδος και τη φυσική κατάσταση των προβάτων (π.χ. αδύναμα, σε κύηση, σε θηλασμό, ή ανώριμα)
- Διάρκεια του αναμενόμενου ταξιδιού

#### Χρόνος ταξιδιού (συν (εκ)φόρτωση)

**Ενήλικα:** έως 14 ώρες + τουλαχ. 1 ώρα ανάπαυση + έως 14 ώρες

**Μη απογαλακτισμένα αρνιά:** έως 9 ώρες + τουλαχ. 1 ώρα ανάπαυση + έως 9 ώρες

*Ακολουθεί ανάπαυση για τουλαχ. 24 ώρες (εκτός οχήματος και με παροχή τροφής και νερού)*



#### Ταξιδεύοντας

1. Πριν ξεκινήσετε το ταξίδι ή ξεκινώντας από στάση, **βεβαιωθείτε ότι όλα τα πρόβατα έχουν πρόσβαση στις παροχές νερού και τροφής**. Ελέγξτε την ποιότητα και την ποσότητα νερού και τροφής. Χρησιμοποιήστε τροφή (όπως σανό και ίνες εάν θηλάζουν) που τα ζώα είναι συνηθισμένα να τρώνε.
2. **Ελέγξτε** τα ζώα στις **τακτικές στάσεις** ανάπαυσης (επίσης μετά από δύσκολες οδικές ή καιρικές συνθήκες). Κάθε ζώο πρέπει να είναι ορατό (π.χ. σχεδιασμός οχημάτων, διανομήκατανομή ζώων, διαθέσιμος χώρος).
3. Ενεργοποιήστε το σύστημα **παροχής νερού** και δείξτε στα ζώα ότι υπάρχει **διαθέσιμο** νερό. Παρέχετε νερό και τροφή στο **πρώτο επίπεδο (εδάφους)** και βεβαιωθείτε ότι έχουν πρόσβαση σε αυτά όλα τα ζώα. Ενθαρρύνετε την πρόσληψη νερού (δείχνοντας στα ζώα πώς λειτουργούν οι ποτίστρες, παρέχοντας νερό ή τροφή πρώτα με το χέρι). Σε περίπτωση ζεστού καιρού (ειδικά κατά τη διάρκεια καθυστερήσεων), ποτίστε τα ζώα χειροκίνητα για να εξασφαλιστεί ότι όλα τα ζώα λαμβάνουν αρκετό νερό. Υπάρχει ένα γενικό πρόβλημα με τη λήψη νερού; Ελέγξτε την ποιότητα του νερού.
4. **Παρακολουθήστε τα ζώα** κατά τη διάρκεια της ανάπαυσης (βλ. 'Σελίδα 2'). Όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την φυσική κατάσταση ενός ζώου, παρατείνετε την περίοδο ανάπαυσης και να αναζητήσετε κτηνιατρική συμβουλή. Αν το ταξίδι μπορεί να συνεχιστεί μετά την επίλυση του προβλήματος, κάντε συμπληρωματικούς ελέγχους.
5. Προσέξτε ιδιαίτερα τα **αρνιά που δεν έχουν απογαλακτιστεί!** Αυτά τα ζώα είναι πολύ νεαρά και χρειάζονται ειδική φροντίδα. Χρειάζεται άμεση βοήθεια για κάθε ζώο ξεχωριστά (μη χρησιμοποιείτε μεταλλικές θηλές ή ταιστρες) και το διάλυμα υγρής σίτισης θα πρέπει να έχει τη σωστή θερμοκρασία και περιεκτικότητα, για να αποφεύγονται πεπτικά προβλήματα.
6. **Στον τόπο προορισμού:** παρέχετε **τροφή και νερό** στα ζώα (απαραίτητο για τις προβατίνες έγκυες άνω των τριών μηνών, ειδικές απαιτήσεις για τα αρνιά που δεν έχουν απογαλακτιστεί).
7. **Αρχεία** πρέπει να φυλάσσονται και να τίθενται στη διάθεση κάθε αρμόδιας αρχής

## Επιθεώρηση προβάτων

Δυσμενής κατάσταση	Κλινικά συμπτώματα / Δείκτες	Δυσμενής κατάσταση	Κλινικά συμπτώματα / Δείκτες
<b>Πείνα</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Μείωση βάρους(σε ταξίδια μακράς διάρκειας)</li> </ul>	<b>Ασθένειες</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Αποσυντονισμός</li> <li>Στάση σώματος</li> <li>Σύρσιμο</li> <li>Χτύπημα και τρίξιμο δοντιών</li> <li>Αδυναμία βάδισης</li> <li>Βάδιση με κλίση του κεφαλιού</li> <li>Ρινικά και οφθαλμολογικά υγρά</li> <li>Δυσκολία αναπνοής</li> <li>Αναπνευστικοί ήχοι</li> <li>Βήχας</li> <li>Λήθαργος</li> <li>Απάθεια</li> <li>Μη φυσιολογικά κόπρανα</li> </ul>
<b>Αφυδάτωση</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Δοκιμή πτύχωσης δέρματος</li> <li>Έντονη δίψα</li> </ul>		
<b>Έλλειψη άνεσης κατά την ανάπαυση</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Κουρασμένα ζώα</li> <li>Έλλειψη χώρου για να ξαπλώσουν όλα μαζί ταυτόχρονα</li> <li>Συμπεριφορά κατάκλισης</li> <li>Έλλειψη χώρου πάνω από τα κεφάλια των ζώων</li> <li>Νεκρά ζώα λόγω ασφυξίας</li> </ul>		
<b>Θερμική καταπόνηση</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ζώα που ασθμαίνουν</li> <li>Ρυθμός αναπνοής (μικρή θερμική καταπόνηση: 40-60 αναπνοές/λεπτό, μεσαία θερμική καταπόνηση: 60-80 αναπνοές/λεπτό, υψηλή θερμική καταπόνηση:80-200 αναπνοές/λεπτό, πολύ υψηλή θερμική καταπόνηση: πάνω από 200 αναπνοές/λεπτό (Silanikone, 2000)</li> <li>Σιαλλόροια</li> <li>Θέση των ζώων (μόνα ανεξάρτητα ή ομάδες μαζεμένες ή διασκορπισμένες)</li> <li>Υψηλή θερμοκρασία σώματος</li> <li>Θάνατοι</li> <li>Έντονη δίψα και τάση για αναζήτηση νερού</li> </ul>	<b>Πόνος</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ένδειξη πόνου κατά την ψηλάφηση της «πάσχουσας» περιοχής</li> <li>Αυξημένος καρδιακός ρυθμός</li> <li>Τρίξιμο δοντιών</li> <li>Βαριά αναπνοή</li> </ul>
<b>Καταπόνηση από το κρύο</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Τρεμούλιασμα</li> <li>Ζώα σε στενή φυσική επαφή το ένα με το άλλο</li> <li>Ελαττωμένη θερμοκρασία σώματος</li> </ul>	<b>Προβλήματα κίνησης</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ολίσθηση και πτώσεις</li> <li>Άκαμπτο βάδισμα</li> <li>Αργή ταχύτητα βαδίσματος</li> <li>Μικρότερα από το συνηθισμένο βήματα</li> <li>Χωλότητα</li> </ul>
<b>Εξάντληση</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Γενικός λήθαργος</li> <li>Απάθεια</li> <li>Έλλειψη αντιδράσεων</li> <li>Αδυναμία/απροθυμία για να σηκωθούν</li> </ul>	<b>Φόβος</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Αύξηση του καρδιακού ρυθμού</li> <li>Αύξηση του αναπνευστικού ρυθμού</li> <li>Κεφαλή σε ετοιμότητα αντίδρασης</li> <li>Ακινησία</li> <li>Συμπεριφορά φυγής</li> <li>Αποστροφή</li> <li>Συμπεριφορά ακινητοποίησης</li> <li>Ανυπακοή μετακίνησης</li> <li>Μετακίνηση προς τα πίσω</li> <li>Ούρηση και αφόδευση</li> <li>Τρίξιμο δοντιών</li> </ul>
<b>Τραυματισμός</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ορατά σημάδια τραυματισμών(δαγκώματα, τραύματα, μελανιές,αμοιχές, εκδορές)</li> </ul>	<b>Στρες απομόνωσης</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Απομόνωση</li> <li>Βελάσματα</li> <li>Τρίξιμο δοντιών</li> </ul>

